

Byahornet

Skånsk Revy

1943

Preis 1 kr

BYAHORNET

Skånsk Revy

N:r 9—10

Redaktör: MOJE BIARNER

INNEHÅLL:

Esaias Tegnér:	En julpredikan. Hållen i Stävie och Lackalänga församlingar år 1813.	Per Andersson:	Om renlighet (Baramål).
Ledande artikel:	Vår andes stämma i etern.	Gunnar Johnsson:	När världens största kanoner tillverkades av skånskt järn.
Anton Remelin:	En solskensstund i Vik. Dikt.	Ernst Frostin:	Historien om Skånes sista bondeuppror.
Johan Klang,	Stadsresan. Dikt.	Theodor Tufvesson:	Stuesnack. Två scener på ingelstadsmål.
Theodor Tufvesson:	Strofer. Dikter.	Sven Lundgren:	Varulven. En gammal sägen.
Anna Björkman:	Kärnfolk. Berättelse.	Jon Olsson:	Åsumspågen — en av Skånes största helbregdagörare.
Ebba Segerstråle:	Klockringningen. Berättelse.	Theodor Tufvesson:	Skånsk jul.
Nils Jönsson:	Andreas Gemzæus — "Önnestads präst." En personhistorisk studie.	Eugen Hemberg:	Med flintdolk och benharpun. Kap. 4. Sjären—besvärjaren.
Per Hässelberg:	En enfaldig präst och en spjuver till klockare.	Gustave Thomæus:	Konstrevy.
Erik Jenvall:	Något om Övedskloster och dess innehavare.	Gustave Thomæus:	Nytt byggande i Malmö.
Anders Hellqvist:	Jag minns... Kap. V. Ännu några teaterminnen.	Otto Lundh:	Utmed banan.
C. H. Sjöcrona:	Svenska krigstroféer i Danmark.	Otto Lundh:	Juninött. Posthum dikt.
		Gustaf Nilsson:	Karoliner. En ransakning i Fjälkinge under vår storhetstid.
		Gustave Thomæus:	Två bortgångna konstnärer.

Litteraturspalt. — Skånsk humor. — Redaktionellt.

Distributör:
SVENSKA PRESSBYRÅN

BOKFÖRLAGET SCANIA
MALMÖ 1 Postgiro 14171

Julnummer 1943

Per Andersson

Om renlihed

(Baramål)

Når ja tåntjor po hont de e nu fårr tien å hont de va når ja vusste åpp, så e de itt farlet fårrsjäll, ja de e såm natt å da. Di snakkar om "den gamla goa tien", men de va ente allt såm va bra, å mied gittj me en trå i röred. Me renliheden va de bodde si å så, men mest si. Når ja tjente såm gräbba ti Age Tuas fittj en ente tjämma si mer en en gång i uan — lördeskvälla ellor sundesmarna — å når en skolle läddja si bant en itt tårkle om hoedet så ente håred skolle komma i olav, å ville en toa si mitt i uan fittj en snia si ti de. Hin kvinjan tytte de va sygj om prästen, såm behövde tjämma si vär ua, hon tjämde si ente mer än en gång om åred, å då va de såm om hin skolle ta vär pilla. Om såmmartien konne en löja si i nån tårragrav ella marjelhöll, men iblann äldre fålk va de ente bruelet, ja där va di såm di sa om, ad di ente hatt vann po sin kråpp sian den dan "mor nödvändi" toa dämm. I stuorna va de jo lergoll po den tin, å vär an da skolle ja feja stuegolled me en bårtjekåst å läddja fejelsen i fejelsekrågen i den uppna skostenen å så strö sån po golled å om sundesmarna skolle de strös hakkad ene. Injanom stuedaren sto gåsabåntjen å där värpte jåssen å lå ud sina onga. Kom de ti å luta fårr mied illa to Injar Age Tuas nånna lavändelsknoppa å la po kakkelonon å röja. Kom där nån frammad såm di ba gå fram fårr daren å di så satte si po gåsabåntjen konne de hända ad en åu jåssen stakk ud nåbbed iginom jartad såm va udskårred po lämnen å nev den frammade i läddjana så han flö åpp me itt viana. Når jåsslinjana va framkomna skolle di va di fysste åta dana ellor mer ongor kakkelonon, ja de konne hända om de ble mied kalt når fåren skolle önna ad di to dām åsse inj i en kråg i stuan, å då kan en vidda ad där luta ente gott allti.

Skolle där uppna stålledes stuedaren po klåmmt, fårr vinjuen va spikade fast å ente ti å uppna, men

en va rädd om den goa varmen, så de jores ente i onödan.

Ja kommer å tåntja po Sörens Måtta, ja har då ente sål sitt ed å vim såm säjd ed ska ja la vara osåjd, men de e säjd i min en stua å ja sior åttor sago å lyuor åttor löjn. Hon hade itt fårakråj å når hon skolle måga la hon si po knå å raga i fårkled me nåuana å så tårrede hon si po siorna å jittj inj åttor kaffetjelen å to nårr me nåuen å runsa sumpen åu å jittj så inj å kokte si en kåpp.

Kom en tyddjare å ville låna hus spordes han ti om han va ren, de va meninjen om han va fri frå ohyra. De va ente allti di va de, å di fittj ente komma lånjor än ve daren. Knös kom en gång ti Age Tuas å sadd å skodda si. "Va skoddar du di fårr", sa mor Ages? "A ja skolle ji dom itt nyt tørsått", sa han. Hon ga han då en åu Ages sjortor, å så jittj han ud å satte si i lannsvejsgråuen å bytte om, men ble siddanes itt bede ifrå den gamla sjortan å tifta po den. Ja kom gånnes fårrbi han å sa: "va tittar du så storyad fårr Knös?" "A", sa han, "måtro lusen onras här ja har bled åu", sa han.

Når de va såmmar å grannt vär brua tyddjare å dra si sten stokkane nyna å läddja pjaltorna po en myrestakk så plokka myrorna dām rena fårr ohyra, di hade dām ti molketjör.

Glytta hade fårr de mesta ohyra i håred å ble di ente åttorhålna konne di ble såra å skorreda i hoeded, å då fittj di "sprinja fårr bejhåtta". En linned håtta smordes inj me bej å tröjtes någa ti hoeded. Så stålledes han åpp po itt par stola me itt ben po vär, håttnan bants fast i en rinj i en bjiltje, å så röjtes stolana ongan. Här å skorr ble siddanes i håttnan, men så konne de lättare smårras å ansas.

Vi har itt vars om ohyra: "Hånjelus å flånjelus å fladlus å flåtta, små lus å grå lus å svårta".

Iblann konne alla po itt ställe ble skabbeda. Smitta trode di ente po, po den tin, di sa: "vim smittar den fysste". Fårr skabb skolle di smårras inj me gråsalva, å fittj så nyna kryva inj i bagaronen stråjs ättor di tad brö ud. Ja har vad fårr ed itt par gångor, men de va de varrsta ja har vad fårr, ja trode ad ånen skolle tas ifrå mi. Jin Sjins Jins va kommen ud i varden å skolle

fårrsöja sin lyttja. Lant om länje kom han him ti sin moor. "Har du bled nåd," sporde hon? "Ja", sa han, "ja har bled skabbedor".

Såm säjt va, renliheden va de sämmor beställt me för, men fålk trivdes me de, å di ble liaså gamla för såm nu. "Ja renlihed rår," sa Jefta Gadd, når han kalka i stuan udom i den krågen hynsen sadd.